
Panu učiteli s láskou

Vážený pane profesore, milý Igore, měla bych psát o tom, jak moc budeš scházet mnoha oborům – sociální politice, sociálnímu právu, sociální práci, sociologii. To vše jsou totiž oblasti, kterým ses během svého neobyčejného profesního života věnoval, rozuměl jim, měl je rád a hlavně jsi je s mimořádným zaujetím, nadšením a láskou předával svým studentům, spolupracovníkům i následovníkům, ke kterým mám tu čest se počítat.

Tohle ale má být osobní vzpomínka, tak mi nezbyvá, než napsat, že mi chybíš jako člověk, jako můj pracovní otec, jak jsem Tě vždy ráda titulovala. Jsem moc vděčná za těch osmnáct let, které jsme spolu prožili, za všechno, co jsi mě naučil. Díky!

Pana profesora jsem poznala v roce 2000. Začínala jsem tehdy učit na Právnické fakultě Univerzity Karlovy a zoufale jsem potřebovala učitele, mentora, byla jsem v sociálním zabezpečení, kterému jsem se chtěla věnovat, poněkud ztracená. Slyšela jsem o profesoru Tomešovi a dodala si odvalu ho kontaktovat s prosbou, zda bych u něj nemohla pracovat. S laskavostí sobě vlastní mě přijal a hned při první schůzce mi řekl: „Já jsem se učil čtyři roky u profesora Knappa a žiju z toho dodnes. Když budete se mnou pracovat, naučím vás všechno, co umím.“ A tak jsme spolu začali pracovat a z mého hlubokého obdivu k tomuto neobyčejně vzdělanému, inteligentnímu a lidskému muži se zrodilo hluboké přátelství, kterého jsem si vždy velmi cenila.

Pracovním tempem a rozsahem bylo opravdu těžké profesorovi stačit. Ověřila jsem si to především v Gruzii, kde jsme spolu v letech 2005 a 2006 pracovali na sociálních reformách. Bylo fascinující sledovat Tomešův styl práce. Nikdy neúřadoval od stolu, zemi, pro kterou měl koncipovat sociální reformy, chtěl vždy nejdříve poznat. Viděli jsme spolu dětské domovy, ústavy pro lidi s postižením i nemocnice, teprve pak jsme začali koncipovat reformu sociální pomoci, chudinských dávek i zdravotnictví. Pan profesor si vždy pro své myšlenky dokázal získat místní úředníky a legislativce, uměl mluvit jejich jazykem a v jejich termínech vysvětlit, co je třeba.

Vždycky jsme se smáli, že jednou umře u počítače. A vlastně to také tak bylo. Rezignovat na svého kantorského ducha nedokázal, ani když přišly těžké důsledky nemoci. Raději cestoval s vypětím všech sil do Jinonic, než aby porušil svůj slib, který dal studentům. Odměnou mu byla plná posluchárna mladých lidí, kteří naslouchali nadšeně a pozorně jedinečným zkušenostem nestora sociální práce. Tyto podzimní přednášky byly bohužel poslední. Ještě po jeho úmrtí vyšlo několik jeho textů, jako vždy velmi kvalitních.

Profesor Tomeš prožil mimořádný život, poznamenaný dějinami, které se valily přes naši zemi. Byl to život plný těžkostí, ze kterých sebe i svou rodinu dokázal vyvést, ale i plný radostí, jež i v těžkých dobách uměl v životě najít.

Vždycky se chtěl o své znalosti a zkušenosti dělit, nenechával si nic pro sebe, ale ne za každou cenu. Vždycky říkával: „Když nemáš aspoň jednu novou myšlenku, tak to nepiš.“ Jeho fotku jsem si dala do pracovny, aby na mě dohlížel, abych nepsala hlouposti. Byl to intelektuálně i lidsky štědrý a velkorysý život muže, který si přál, aby se obor dál rozvíjel, aby ho další generace nesly dopředu. Teď je to tedy na nás, kdo píšeme tyto vzpomínky. Kéž Tomešovci, ať jsou kdekoli a v jakémkoli oboru, nesou dál lidský a profesní odkaz svého učitele. Tak naplníme jeho největší přání.

*Kristina Koldinská,
docentka katedry pracovního práva a práva sociálního zabezpečení,
Právnická fakulta Univerzity Karlovy*